

Тайне
egzemplarz nr 76
kopia nr 1

Niejawne
24/2-3441 30.08.2013 r.

CK Komunistyczna Partia Ukrainy
Rada Ministrów USRR
Rada Najwyższa USRR

Dotyczy niektórych tendencji
w rozwoju negatywnych zjawisk
w republice (Ukrainie) i zastosowania środków zapobiegawczych.

Ostatnimi czasy ekstremistyczne elementy z grona nieformalnych grup o negatywnym nastawieniu (do systemu – przyp. tł.): Ukraińska Helsińska Grupa, Ukraińska Partia Narodowa, Związek Niezależnej Ukraińskiej Młodzieży i inne, a także niektórzy liderzy Narodowego Ruchu Ukrainy, dążąc do zdobycia władzy politycznej, rozpalają religijną i narodową nienawiść. Otwarcie zmierzają do bezpośredniej konfrontacji z radami terenowymi i organami ochrony porządku publicznego. W celach wywrotowych szeroko wykorzystują nielegalne wydawnictwa, nacjonalistyczną symbolikę, próbują formować „drużyny bojowe” i przeprowadzają dla nich specjalistyczne szkolenia i treningi.

W 1989 i w b. r. środowiska te zorganizowały i przeprowadziły 1565 masowych akcji, w tym 732 nielegalne, w których wzięło udział ponad 2 mln osób. Najbardziej napięta sytuacja jest w obwodach lwowskim, iwano-frankowskim, krymskim, połtawskim, tarnopolskim, charkowskim, donieckim oraz w Kijowie. W celu ochrony porządku publicznego przy organizacji tych akcji angażowane są znaczne siły organów porządkowych, co nader negatywnie wpływa na koncentrację sił w celu walki z naruszeniami prawa. Przy wzroście poziomu przestępczości o 32,7 procent, ilość antyspołecznych zjawisk na ulicy wzrosła o 65,7 procent.

Uczestnicy protestów pikietują pod budynkami partii, radzieckich organów porządkowych, biorą kierowników i innych pracowników jako zakładników, wzywają do przeprowadzenia strajków politycznych, wyjścia ze składu ZSRR, zbudowania narodowej armii zawodowej, rehabilitacji petlurowszczyzny i OUN – UPA, podgrzewają nastroje przeciwko armii. Starając się rozszerzyć strefę swoich wpływów, coraz bardziej przenoszą swoją działalność do głównych miast rejonowych i wsi republiki.

Ostatnie wydarzenia w Kijowie, odwodach żytomierskim, winnickim, donieckim, zakarpackim, iwano-frankowskim, lwowskim, odeskim, połtawskim, tarnopolskim, chmielnickim, czernihowskim i czerniowieckim unaoczyły dążenie liderów różnego rodzaju nieformalnych organizacji i grup do osłabienia radzieckich i partyjnych organów w przedwyborczej walce i zmiany stosunku sił na swoją korzyść.

Ekstremiści, umiejętnie wykorzystując w swoich celach historycznie złożony problem stosunków między przedstawicielami różnych wyznań, świadomie prowokują konflikty między grekokatolikami i prawosławnymi. W wyniku tego znacznie zaostrzyła się religijna sytuacja w obwodzie lwowskim, iwano-frankowskim i tarnopolskim. Otwarcie kpiąc z prawa, unicy zagarnęli 200 budynków kultu Kościoła prawosławnego. W najbliższym czasie planują zorganizować wiele dużych akcji, aby jeszcze bardziej rozpalic sytuację polityczną, by wymknęła się spod kontroli.

W zaistniałej sytuacji, organy porządku publicznego wszczęły przeciw ekstremistom 28 spraw karnych, do odpowiedzialności administracyjnej pociągnięto 1125 osób, w tym 159 organizatorów i 94 aktywnych uczestników nielegalnych zgromadzeń. W celu nadania pomocy państwowym rejonowym organom spraw wewnętrznych w ustabilizowaniu sytuacji, do wszystkich obwodów i Kijowa skierowano kierowników i odpowiednich współpracowników organów porządku publicznego. Uruchomiane są inne niezbędne środki. Na spotkaniu koordynacyjnym kierowników organów porządku publicznego 20 lutego b. r. zaplanowane zostały dodatkowe środki, nasilające walkę z przestępczością i uzdrowieniem sytuacji.

Jednak realizowane środki są niedostateczne. W związku z tym uważamy za niezbędne przyjęcie aktów prawnych, skierowanych przeciwko działaniom ekstremistów, antysocjalistycznych sił. Zwłaszcza, uważamy za niezbędne, by rzetelnie rozpatrzyć wnioski o konieczności ogłoszenia w republice do 1 lipca b.r. moratorium na jakiegokolwiek akcje polityczne, których skutkiem może być zaostrzenie sytuacji na gruncie narodowym, religijnym i innym tle. Należy egzekwować odpowiedzialność za działania, zakłócające porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli. Jednocześnie należy polecić w trybie pilnym obwodowym komitetom wykonawczym, Kijowskiemu Państwowemu Komitetowi Wykonawczemu uruchomienie zdecydowanych środków ochrony prawa i porządku publicznego, zagwarantowania ochrony życia ludności na ich terenie, wzmocnienia dyscypliny pracowniczej i produkcyjnej. Uważamy za niezbędne stworzenie we wszystkich pracowniczych kolektywach, placówkach oświatowych grup, przeznaczonych do przeciwdziałania przejawom ekstremizmu, nacjonalizmu i szowinizmu, złożonych z przedstawicieli przodowników pracy, kołchoźników, odbywających służbę i studiujących.

Projekty Rozporządzenia i Zarządzenia Prezydium Rady Najwyższej USRR „O środkach wzmocnienia socjalistycznego prawa i porządku publicznego w republice” w załączeniu.

Analogiczne dokumenty zostały skierowane do Prezydium Rady Najwyższej USRR, Rady Ministrów republiki.

Prosimy o rozpatrzenie.

Prokurator Ukrainńskiej SRR

Minister Spraw Wewnętrznych
Ukrainńskiej SRR

Dyrektor KGB
Ukrainńskiej SRR

M. A. Potebenko

I. D. Hładusz

N. M. Hołuszko

Minister Sprawiedliwości
Ukrainńskiej SRR

Przewodniczący Sądu
Najwyższego Ukrainńskiej SRR

W. I. Zajczuk

A. N. Jakymenko

20 lutego 1990 r.
Nr 15-818 c

Tłumaczenie Jarosław Prystasz

(w ramach projektu 3R College of Europe w Natolinie)

